četvrtak, 10. lipnja 2021.

P9_TA(2021)0282

Sukob interesa premijera Češke Republike

Rezolucija Europskog parlamenta od 10. lipnja 2021. o sukobu interesa premijera Češke Republike (2021/2671(RSP))

(2022/C 67/04)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 310. stavak 6. i članak 325. stavak 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 61. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije ([1]) („Financijska uredba"),

— uzimajući u obzir Obavijest Komisije „Smjernice o izbjegavanju i upravljanju sukobom interesa na temelju Financijske uredbe" ([2]),

— uzimajući u obzir svoje prethodne odluke i rezolucije o razrješnici Komisiji za godine 2014., 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019.,

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 13. prosinca 2018. o sukobima interesa i zaštiti proračuna EU-a u Češkoj Republici ([3]) i svoju rezoluciju od 19. lipnja 2020. o ponovnom pokretanju istražnog postupka protiv premijera Češke Republike zbog zlouporabe sredstava EU-a i potencijalnog sukoba interesa ([4]),

— uzimajući u obzir misije za utvrđivanje činjenica u Češkoj Republici koje je proveo Odbor za proračunski nadzor 26. i 27. ožujka 2014. te od 26. do 28. veljače 2020.,

— uzimajući u obzir završno izvješće iz studenoga 2019. o reviziji funkcioniranja uspostavljenih sustava upravljanja i kontrole za izbjegavanje sukoba interesa u Češkoj, koju su provele generalne uprave Komisije za regionalnu i urbanu politiku (REGIO) i za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje (EMPL), koje je objavljeno 23. travnja 2021.,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije ([5]),

— uzimajući u obzir Komisijino Izvješće o vladavini prava za 2020., a posebno Poglavlje za Češku (SWD(2020)0302),

— uzimajući u obzir Privremeno izvješće o usklađenosti za Češku Republiku u okviru četvrtog evaluacijskog kruga Skupine država protiv korupcije (GRECO), koje je GRECO donio na svojoj 84. plenarnoj sjednici u prosincu 2019.,

— uzimajući u obzir Izvješće za Češku 2020. od 26. veljače 2020. (SWD(2020)0502) priloženo Komunikaciji Komisije „Europski semestar 2020.: ocjena napretka u provedbi strukturnih reformi te sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža i rezultati detaljnih preispitivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 1176/2011" (COM(2020)0150),

— uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,

— uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za proračunski nadzor,

([1]) SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
([2]) SL C 121, 9.4.2021., str. 1.
([3]) SL C 388, 13.11.2020., str. 157.
([4]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0164.
([5]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.

A. budući da su člancima 61. i 63. Financijske uredbe, člankom 24. Direktive 2014/24/EU o pravilima javne nabave u pogledu izbjegavanja sukoba interesa, člancima 144. i 145. Uredbe o zajedničkim odredbama za fondove s podijeljenim upravljanjem, Uredbom (EU) br. 1303/2013, sudskom praksom Suda i češkim Zakonom br. 159/2006 o sukobima interesa kako je izmijenjen 29. studenoga 2016. utvrđene obveze i pruženi alati za učinkovito rješavanje situacija sukoba interesa;

B. budući da je Agrofert konglomerat kojeg je osnovao i uspostavio češki premijer Andrej Babiš te koji se sastoji od više od 230 poduzeća; budući da se otkrilo da je premijer Andrej Babiš jedan od stvarnih vlasnika Agroferta, koji s pomoću uzajamnih fondova AB Private Trust I i AB Private Trust II, čiji je također stvarni vlasnik, kontrolira grupu Agrofert, u kojoj se, među ostalim, nalazi niz važnih čeških medija;

C. budući da je u siječnju i veljači 2019. nekoliko službi Komisije (GU REGIO/GU EMPL, GU AGRI (pridruženi GU)) provelo koordiniranu i sveobuhvatnu reviziju primjene prava EU-a i nacionalnog prava; budući da tekuća revizija AGRI-ja ispituje navodni sukob interesa u provedbi zajedničke poljoprivredne politike u Češkoj;

D. budući da je u travnju 2021. Komisija objavila pravilno uređenu verziju završnog izvješća o reviziji u pogledu pravne provedbe europskih strukturnih i investicijskih fondova koju su verificirali GU EMPL i GU REGIO; budući da drugo izvješće o reviziji GU AGRI-ja još uvijek nije objavljeno;

E. budući da su u objavljenom izvješću o reviziji naglašeni ozbiljni nedostaci u sustavu upravljanja i kontrole ([6]) u Češkoj Republici te nedostaci koje je potrebno otkloniti financijskim ispravcima;

F. budući da su u izvješću o reviziji koju je proveo GU REGIO otkrivene tri dodjele bespovratnih sredstava u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj koje krše češki zakon i Uredbu o zajedničkim odredbama EU-a;

G. budući da je još uvijek u tijeku kaznena istraga protiv premijera Babiša, koja je pokrenuta na temelju izvješća Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) o nepravilnoj upotrebi subvencija EU-a namijenjenih malim poduzećima, koja je prvotno bila zatvorena, a zatim ponovno otvorena, te koja je bila predmet rezolucije Parlamenta od 19. lipnja 2020.;

H. budući da nakon godinu dana Komisija još uvijek nije dala cjelovit odgovor na zahtjev Parlamenta da kvantificira ukupan iznos subvencija koje su primili subjekti grupe Agrofert;

I. budući da nakon rezolucija Parlamenta iz prosinca 2018. i lipnja 2020. o sukobu interesa premijera Babiša te više od dvije godine nakon pokretanja revizija Komisije situacija oko sukoba interesa premijera Babiša i dalje nije riješena;

J. budući da države članice mogu osigurati dobro financijsko upravljanje samo ako javna tijela djeluju u skladu sa zakonom, i nacionalnim i zakonom EU-a, te ako istražne službe i državno odvjetništvo učinkovito procesuiraju kaznena djela proizašla iz nepravilno obrađenih slučajeva sukoba interesa;

K. budući da prema članku 3. točki (b) Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 neosiguravanje nepostojanja sukoba interesa može ukazivati na povrede načelâ vladavine prava;

L. budući da su uspostavljanje detaljnih politika i pravila o izbjegavanju sukoba i situacija koje se smatraju sukobom interesa i upravljanje njima ključni dio dobrog upravljanja i dobrog financijskog upravljanja;

M. budući da su u okviru misije Odbora za proračunski nadzor u veljači 2020. otkrivena zabrinjavajuća ograničenja u pravnom okviru koja narušavaju učinkovit i djelotvoran rad Vrhovnog državnog ureda za reviziju, onemogućavajući mu provjeravanje pravilnosti i uspješnosti javne potrošnje na regionalnoj i lokalnoj razini ili obavljanje provjera krajnjih korisnika na licu mjesta;

([6]) U završnom izvješću o reviziji utvrđeni su ozbiljni nedostaci u izradi sustava kontrole za izbjegavanje sukoba interesa, što dokazuje sedam povreda članka 4. stavka 1. točke (c) češkog Zakona o sukobima interesa i visoka stopa pogrešaka od 96,7 % u uzorku nad kojim je provedena revizija.

četvrtak, 10. lipnja 2021.

1. pozdravlja objavljivanje završnog izvješća o reviziji koju su proveli GU REGIO i GU EMPL u pogledu funkcioniranja uspostavljenih sustava upravljanja i kontrole za izbjegavanje sukoba interesa u Češkoj, nakon ponovljenih poziva Parlamenta, kojim se potvrđuje trenutni i neprekinuti sukob interesa premijera Babiša u vezi s konglomeratom Agrofert, potvrđujući time stajalište Parlamenta izraženo u prethodnim rezolucijama i izvješćima o razrješnici;

2. pozdravlja činjenicu da GU REGIO i GU EMPL prepoznaju važan javni interes u pogledu transparentnosti i obavješćivanja o toj iznimnoj situaciji kao opravdani razlog za objavljivanje; međutim, žali što su nalazi objavljeni tek u travnju 2021., unatoč tome što je završno izvješće o reviziji poslano češkim vlastima u studenom 2019., a Komisija je odgovore dobila u svibnju 2020.; potiče GU AGRI da ubrza svoju reviziju i daljnji postupak te da bez nepotrebne odgode objavi svoje završno izvješće o reviziji; zahtijeva da se posebna pažnja posveti plaćanjima izvršenim poduzećima koja su u izravnom i neizravnom vlasništvu premijera Babiša ili nekog drugog člana češke vlade;

3. žali što se revizijski i kontradiktorni postupci, kao i postupci primjene financijskog ispravka, trenutno protežu na nekoliko godina; potiče Komisiju da revidira pravila revizije i postupaka financijskog ispravka kako bi omogućila donošenje pravovremenih zaključaka i povrat neprimjereno isplaćenih sredstava EU-a; ponavlja svoj poziv Komisiji da objavi sve dokumente povezane sa slučajem sukoba interesa češkog premijera;

4. duboko je zabrinut zbog nalaza izvješća o reviziji koji ukazuju na sljedeće:

— europski strukturni i investicijski fondovi neopravdano su dodijeljeni subjektima iz grupe Agrofert,

— premijer je stvarni vlasnik Agrofert Holdinga, a od veljače 2017. i uzajamnih fondova AB Private Trust I i AB Private Trust II, koje on kontrolira, te ima izravni ekonomski interes u uspjehu Agroferta,

— premijer Babiš bio je aktivno uključen u provedbu proračuna EU-a u Češkoj Republici i bio je u položaju utjecati na tijela kao što su Vijeće za europske strukturne i investicijske fondove i Nacionalno koordinacijsko tijelo, dok je istodobno bio uključen u odluke koje utječu na grupu Agrofert,

— utvrđeni projekti dodijeljeni su uz kršenje članka 4. stavka 1. točke (c) revidiranog češkog zakona o sukobu interesa, kao i Financijske uredbe EU-a,

— tijekom razdoblja na koje se odnosi revizija ugroženo je nepristrano i objektivno izvršavanje funkcija g. Babiša kao premijera, predsjednika Vijeća za europske strukturne i investicijske fondove, ministra financija i zamjenika premijera za gospodarstvo;

5. napominje da je od 1. lipnja 2021. češkim zakonom br. 37/2021 SB. o registraciji krajnjih stvarnih vlasnika u nacionalno zakonodavstvo konačno prenesena 5. Direktiva o sprečavanju pranja novca kojom se zahtijeva uspostava javno dostupnih registara trgovačkih društava, trustova i drugih pravnih aranžmana; podsjeća da je rok za prenošenje te Direktive istekao 10. siječnja 2020.; oštro kritizira činjenicu da je Češka prenijela 5. Direktivu o sprečavanju pranja novca s tolikim zakašnjenjem; napominje da je premijer Babiš od 1. lipnja 2021. uvršten u češki registar vlasnika kao „neizravni stvarni vlasnik” Agroferta; oštro kritizira izjavu češkog Ministarstva pravosuđa u kojoj se navodi da se subvencije mogu nastaviti isplaćivati Agrofertu unatoč činjenici da je Andrej Babiš naveden kao stvarni njegov vlasnik u Češkoj;

6. ustraje u tome da se sukob interesa na najvišoj razini vlasti države članice, sada potvrđen 23. travnja 2021. objavljivanjem završnog izvješća o reviziji funkcioniranja uspostavljenih sustava upravljanja i kontrole za izbjegavanje sukoba interesa u Češkoj Republici, ne može tolerirati i da se mora riješiti:

(a) poduzimanjem mjera kojima se osigurava da premijer Babiš više nema ekonomske interese ili druge interese obuhvaćene područjem primjene članka 61. Financijske uredbe EU-a ili češkog Zakona o sukobima interesa u vezi s grupom Agrofert; ili

(b) osiguranjem da poslovni subjekti koji su pod kontrolom premijera Babiša prestanu primati financijska sredstva iz fondova EU-a, javne subvencije ili sredstva koja dodjeljuju sve razine javnih tijela diljem EU-a; ili

(c) osiguranjem da se premijer Babiš i članovi njegove vlade u potpunosti suzdrže od sudjelovanja u svim postupcima donošenja odluka na razini EU-a koje se izravno ili neizravno mogu ticati interesa grupe Agrofert; međutim, naglašava da se s obzirom na funkcije i ovlasti premijera i članova njegove vlade čini dvojbenim da bi se takvom mjerom mogao na odgovarajući način u praksi riješiti sukob interesa ako dotične osobe nastave izvršavati svoje javne funkcije te da je stoga povlačenje s javne dužnosti prikladniji način rješavanja sukoba interesa;

7. pozdravlja najavu da će Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) provesti nepristranu istragu o sukobu interesa utemeljenu na činjenicama; prima na znanje izjavu nadležnog ureda tužitelja u skladu s kojom predmet „ispunjava uvjete obvezne nadležnosti novoosnovanog Ureda europskog javnog tužitelja u skladu s relevantnom Uredbom Europske unije, kojemu se predmet mora predati bez odgode”;

8. žali što nalazi revizije potvrđuju postojanje ozbiljnih sustavnih slabosti u funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole, a posebno u otkrivanju sukoba interesa; žali što neučinkovitost unakrsnih provjera te nejasni postupci i strukture ometaju pouzdanost sprečavanja i otkrivanja sukoba interesa u Češkoj Republici;

9. duboko je zabrinut što i nakon stupanja na snagu članaka 61. i 63. Financijske uredbe 2018. nedostaci sustava upravljanja i kontrole, u pogledu izbjegavanja sukoba interesa, i dalje postoje, a češke vlasti poduzele su malobrojne i nedovoljne mjere za osiguravanje usklađenosti;

10. žali zbog prijavljenih pokušaja češke vlade da legalizira sukob interesa premijera Babiša novim zakonom, predloženim početkom krize uzrokovane bolešću COVID-19 u ožujku 2020., umjesto da sama riješi sukob interesa;

11. očekuje od nacionalnih tijela da provedu sve zatražene preporuke s ciljem da se, među ostalim, poboljša sustav upravljanja i kontrole te provjere sva bespovratna sredstva dodijeljena nakon 9. veljače 2017. kojima se možda krši Zakon o sukobu interesa;

12. traži od Komisije da obavijesti Parlament o provedbi preporuka revizije od strane češke vlade, posebno u vezi s nadzorom svih sredstava dodijeljenih grupi Agrofert koja nisu bila dio revizijskog uzorka;

13. duboko je zabrinut zbog slabosti sveobuhvatnog regulatornog okvira koje otežavaju sustavno otkrivanje stvarnih vlasnika subjekata koji primaju sredstva EU-a; podsjeća da je Komisija potvrdila da je izvršila plaćanja u okviru ZPP-a poduzećima koja pripadaju grupi Agrofert, kao i drugim poduzećima čiji je stvarni vlasnik premijer Babiš u nekoliko drugih država članica, ali ne može iscrpno identificirati sve gospodarske subjekte koji su ostvarili korist; ustraje u tome da se od Komisije očekuje da tijelu nadležnom za davanje razrješnice pruži potpun i pouzdan pregled svih plaćanja izvršenih poduzećima grupe Agrofert i poduzećima s istim stvarnim vlasnikom u svim državama članicama za financijske godine 2018. i 2019.; poziva Komisiju da uključi i informacije za 2020.; smatra da to ukazuje na hitnu potrebu da Komisija u suradnji s nacionalnim agencijama izradi standardizirani i javno dostupan format za otkrivanje krajnjih korisnika isplata u okviru ZPP-a;

14. prima na znanje nedavni ispravak u evidenciji registra stvarnog vlasništva (Transparenzregister), gdje se sada premijer Babiš navodi kao korisnik i dioničar društva kćeri Agroferta u Njemačkoj; ponavlja da je premijer Babiš naveden kao jedna od šest aktivnih osoba sa znatnim utjecajem ili kontrolom nad upraviteljima fonda povezanog s društvom kćeri Agroferta, GreenChem Solutions Ltd., u Ujedinjenoj Kraljevini; poziva sve države članice u kojima djeluju društva kćeri Agroferta da u tom pogledu pregledaju registar stvarnog vlasništva;

15. žali zbog toga što subjekti grupe Agrofert i dalje primaju plaćanja u okviru prvog stupa ZPP-a; podsjeća da je češkim Zakonom o sukobu interesa zabranjeno davanje bilo kakve subvencije, uključujući izravna plaćanja u okviru ZPP-a, poduzeću u kojem javni službenik ili subjekt kojeg kontrolira javni službenik ima udio od 25 % ili veći; naglašava ozbiljne sumnje u neovisnost čeških tijela koja odlučuju o prihvatljivosti i kontroli izravnih plaćanja u poljoprivredi; prepoznaje pokazatelje rizika u činjenici da poduzeća koja su dio grupe Agrofert i dalje primaju ta sredstva kršeći češki Zakon o sukobu interesa;

16. napominje da u postojećem češkom zakonodavstvu o sukobu interesa koje je na snazi od 2006. postoje velike praznine i značajni nedostaci u provedbi, što je omogućilo uspostavu i razvoj dubokih oligarhijskih struktura; žali što su tijekom misije Odbora za proračunski nadzor Parlamenta u veljači 2020. otkriveni ozbiljni nedostaci u sustavima za izbjegavanje, otkrivanje i rješavanje sukoba interesa u Češkoj;

17. zapanjen je naizgled različitim pristupima koje GU REGIO i GU EMPL te GU AGRI primjenjuju u pogledu sličnih kršenja češkog Zakona o sukobu interesa i članka 61. Financijske uredbe; dok GU REGIO i EMPL smatraju da kršenje češkog Zakona o sukobu interesa predstavlja kršenje članka 61. stavka 2. Financijske uredbe, čini se da GU AGRI ne primjenjuje istu logiku; nadalje ističe da provjere prihvatljivosti plaćanja na temelju prava (izravna plaćanja) uključuju i element donošenja odluka o provjeri; naglašava da na tu odluku o provjeri može utjecati sukob interesa; poziva Komisiju da Parlamentu dostavi detaljno pravno objašnjenje različitog utjecaja kršenja nacionalnog zakonodavstva o sukobu interesa i članka 61. Financijske uredbe te da uključi detaljno objašnjenje o tome kako Komisija osigurava da sukob interesa ne utječe na donošenje odluka o provjeri plaćanja na temelju prava;

18. zaprepašten je ocjenom Komisije da češki ministar poljoprivrede nije u sukobu interesa unatoč tome što njegovi članovi obitelji primaju znatne iznose poljoprivrednih subvencija dok je on zadužen za izradu i provedbu poljoprivrednih programa u okviru ZPP-a; traži od Komisije da podijeli tu ocjenu s Parlamentom; poziva Komisiju da osigura ujednačeno tumačenje i primjenu članka 61. Financijske uredbe;

19. traži od Komisije da procijeni učinkovitost članka 61. Financijske uredbe u uspješnom sprječavanju ili otkrivanju i rješavanju slučajeva sukoba interesa kad se pojave i, prema potrebi, da podnese prijedloge u kontekstu sljedeće revizije Financijske uredbe kako bi se dodatno ojačala pravila koja uređuju sukob interesa, posebno vodeći računa o definicijama, području primjene (tko je obuhvaćen), identificiranju osjetljivih funkcija ili rizičnih aktivnosti, „situacijama koje se objektivno mogu smatrati sukobom interesa” i obvezama u slučajevima sukoba interesa; podsjeća da se u članku 61. Financijske uredbe ne navode razlike između različitih vrsta plaćanja iz proračuna EU-a i da je puka mogućnost korištenja položaja koji proizlazi iz sukoba interesa dovoljan pokazatelj;

20. zabrinut je zbog toga što češka Agencija za plaćanja u poljoprivredi (Državni poljoprivredni intervencijski fond) usko tumači članak 61. Financijske uredbe, smatrajući ga neprimjenjivim za članove vlade; ponavlja zabrinutost Parlamenta u vezi s nizom nedostataka utvrđenih u upravljanju češkom Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, posebno nesamostalnošću nadzornog odbora, kao što je naglašeno u izvješću Parlamenta o njegovoj misiji u Češkoj Republici u veljači 2020. ([7]); traži od Komisije da otvori postupak revizije kako bi se osiguralo dobro upravljanje agencijom;

21. smatra da su smjernice Komisije o izbjegavanju sukoba interesa i upravljanju njime na temelju Financijske uredbe važan alat za daljnje jačanje mjera za zaštitu proračuna EU-a od prijevara i nepravilnosti; traži od Komisije da podigne razinu osviještenosti i promiče ujednačeno tumačenje i primjenu pravila o izbjegavanju sukoba interesa, uključujući izravna plaćanja u okviru prvog stupa ZPP-a, te da u tom pogledu prati neovisno funkcioniranje agencija za plaćanja i revizijskih struktura; poziva Komisiju da dotičnim tijelima država članica pruži daljnje praktične primjere, prijedloge i preporuke koji će im pomoći u izbjegavanju sukoba interesa;

22. ponavlja da češki građani i porezni obveznici ne bi trebali plaćati niti trpjeti bilo kakve posljedice proizašle iz sukoba interesa premijera Babiša te da bi poduzeća koje pripadaju grupi Agrofert trebala vratiti sve subvencije koje su nezakonito primili iz proračuna EU-a ili češkog nacionalnog proračuna; poziva češke vlasti da povrate sve subvencije neopravdano isplaćene bilo kojem subjektu grupe Agrofert;

23. ustraje na tome da se daljnja isplata sredstava, bilo iz EU-a ili iz češkog nacionalnog proračuna, poduzećima koja u konačnici kontrolira premijer Babiš ili članovi češke vlade mora zaustaviti dok se slučajevi sukoba interesa u potpunosti ne riješe;

([7]) Izvješće o misiji za utvrđivanje činjenica u Češkoj Republici koju je proveo Odbor za proračunski nadzor (CONT), 26.–28. veljače 2020.

24. potiče češku vladu da poboljša ukupnu pravednost raspodjele subvencija EU-a i uspostavi sustav kojim će se jamčiti potpuna transparentnost u raspodjeli sredstava EU-a; sa zabrinutošću primjećuje da, prema informacijama dostupnima Komisiji, nije donesena nijedna odluka o izmjeni češkog sustava izravnih plaćanja od njegovog uspostavljanja 2014. niti o izradi djelotvornog mehanizma za borbu protiv sukoba interesa;

25. podsjeća da je Agrofert u okviru projekta „Rodino gnijezdo" umjetno osnovao poduzeće srednje veličine, koje je ostalo pod njegovom kontrolom, kako bi dobio sredstva namijenjena malim i srednjim poduzećima u ukupnom iznosu od oko 2 milijuna EUR; smatra da je neprihvatljivo to što su češke vlasti nakon zaključka o ozbiljnim nepravilnostima u istrazi „Rodino gnijezdo" povukle projekt iz financiranja EU-a s ciljem da ga se financira iz nacionalnog proračuna, prebacujući financijsko opterećenje na češke porezne obveznike; smatra to potvrdom da češke vlasti nisu uspjele uvjeriti Komisiju u zakonitost i pravilnost tih plaćanja; žali što to znači da OLAF više nema pravo na istragu i samo nacionalni državni odvjetnik može podnijeti optužnicu; ozbiljno je zabrinut što je češki državni odvjetnik privremeno zatvorio postupak, a kasnije ponovno otvorio predmet; poziva češke vlasti da što prije obavijeste institucije EU-a o ishodu istrage o „Rodinom gnijezdu";

26. konstatira da je češka policija drugi put preporučila da premijer Babiš bude optužen za navodnu prijevaru u vrijednosti od oko dva milijuna EUR u vezi s istragama „Stork Nest"; konstatira da je nadzorni tužitelj Jaroslav Šaroch, koji je u rujnu 2019. prvotno odlučio odbaciti predmet, odgovoran za donošenje odluke o prijedlogu optužbe; podsjeća da je glavni tužitelj Pavel Zeman koji je podnio ostavku 4. prosinca 2019. naložio ponovno otvaranje predmeta, pri čemu se pozvao na nedostatke u pravnoj procjeni tužitelja Šarocha;

27. duboko je zabrinut zbog političkog pritiska na neovisne medije i neovisne institucije u Češkoj Republici, koji je nedavno istaknut ostavkom glavnog državnog odvjetnika jer je on kao razlog za svoju ostavku naveo pritisak ministra pravosuđa;

28. traži od Komisije da ispita ranjivosti češkog pravosudnog sustava i pokrene potrebne radnje; traži od Komisije da pažljivo ispita i analizira jesu li bilo koji drugi slučajevi koji uključuju članove češke vlade povučeni ili prijevremeno okončani nakon mogućeg pritiska; poziva Komisiju da bez odgode obavijesti Parlament o svojim nalazima i zaključcima;

29. zabrinut je zbog izvještaja da je češka vlada Agrofertu već isplatila više od 150 milijuna CZK iz češkog nacionalnog proračuna tijekom razdoblja revizije ([8]); budući da se to može smatrati nezakonitom državnom potporom i ugroziti pošteno tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu EU-a, kao i njegov integritet, traži od Komisije da u potpunosti istraži te slučajeve financiranja iz nacionalnog proračuna te da obavijesti Parlament o zaključcima istrage i poduzetim mjerama;

30. osuđuje praksu povlačenja projekata iz financiranja EU-a kako bi ih se financiralo iz nacionalnog proračuna nakon što Komisija ili Europski revizorski sud otkriju nepravilnosti; traži od Komisije da pomno prati i provodi pažljivu pravnu analizu u tim slučajevima, obraćajući posebnu pozornost na moguće povrede pravila o državnim potporama;

31. žali zbog javnih komentara koje je dao premijer Babiš kao odgovor na objavljivanje završnog izvješća o reviziji GU REGIO-a i EMPL-a ([9]); smatra da je neprihvatljivo da član Europskog vijeća revizore Komisije naziva „mafijom";

32. osuđuje klevetničke izjave premijera Babiša o novinskim organizacijama koje izvještavaju o njegovom sukobu interesa i poslovanju njegovih poduzeća; u tom pogledu ističe njegove negativne komentare o Denik Referendumu u češkom parlamentu u studenom 2020.;

([8]) iROZHLAS, *Penam, Lovochemie, Cerea. Česko vyplatilo Agrofertu podle Bruselu na dotacích neoprávněně 155 milionů*, 27. travnja 2021.
([9]) Euractiv, *Czech PM slams EU Commission auditors as „mafia"*, 26. travnja 2021.

33. duboko je zabrinut zbog niske razine usklađenosti s preporukama GRECO-a sadržanima u izvješću u okviru četvrtog evaluacijskog kruga: samo je jedna od četrnaest preporuka provedena na zadovoljavajući način, sedam je djelomično provedeno, a preostalih šest preporuka uopće nije provedeno;

34. potiče sve države članice da zabrane slučajeve plaćanja stotina milijuna EUR subvencija pojedinim fizičkim osobama u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i da se približe stajalištu Parlamenta o zajamčenoj potpunoj transparentnosti i mogućnosti agregiranja plaćanja, kao i digitalnom praćenju i postupcima revizije koji nadilaze granice država članica za programe pod podijeljenim upravljanjem;

35. poziva Vijeće da u tekućim pregovorima o Uredbi o ZPP-u uzme u obzir proračunsku učinkovitost i pravedniju i transparentniju raspodjelu izravnih plaćanja kako bi se približilo stajalištu Parlamenta o utvrđivanju posebnih gornjih granica po fizičkoj osobi za oba stupa ZPP-a, kao i postupno smanjivanje, obvezno ograničavanje i preraspodjelu plaćanja kako bi se osigurao pozitivan općeniti dojam građana EU-a o ZPP-u; naglašava da sukobi interesa ne smiju utjecati na pregovore u Vijeću te da niti jedan ministar, član ili predstavnik nacionalne vlade ne smije sudjelovati u pregovorima dok je u sukobu interesa; smatra da je neprihvatljivo da je premijer Babiš, iako je bio stvarni vlasnik grupe Agrofert, sudjelovao u pregovorima o ZPP-u i borio se protiv ograničavanja subvencija; snažno naglašava da ograničenja po fizičkoj osobi za prvi i drugi stup ZPP-a moraju biti jednako primjenjiva, uključujući i na članove nacionalnih vlada kako bi ih se spriječilo da u Vijeću pregovaraju u svoju korist;

36. snažno se protivi oligarhijskim strukturama koje se oslanjaju na poljoprivredne i kohezijske fondove EU-a, pri čemu mala manjina korisnika prima veliku većinu sredstava EU-a, te poziva Komisiju, Vijeće i Europsko vijeće da spriječe poticanje takvih struktura koje umanjuju konkurentnost malih i srednjih poljoprivrednika i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, koji bi trebali biti glavni korisnici ZPP-a;

37. naglašava svoju ozbiljnu zabrinutost zbog činjenice da je premijer Babiš u sukobu interesa dok sudjeluje u donošenju odluka o usklađivanju ZPP-a sa ukupnim ciljevima europske klimatske politike jer bi poslovni interesi grupe Agrofert mogli nadvladati javni interes u pogledu podupiranja održivije poljoprivrede i ograničavanja negativnih učinaka klimatskih promjena;

38. smatra da nedjelovanje češke vlade u pogledu rješavanja sukoba interesa premijera Babiša negativno utječe na funkcioniranje čeških državnih tijela, među ostalim, tijela za izvršavanje zakonodavstva i sustave upravljanja i kontrole, te na usklađenost sa zakonodavstvom EU-a;

39. poziva Komisiju da procijeni prethodno navedenu situaciju, zajedno s utjecajem premijera Babiša na češke medije i pravosudni sustav, s ciljem utvrđivanja kršenja vladavine prava te da, ako se to potvrdi i na temelju svojih nalaza, pravovremeno aktivira mehanizam uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije;

40. još uvijek je zabrinut zbog sve veće koncentracije vlasništva nad medijima u rukama nekolicine oligarha ([10]);

41. napominje da su i na nacionalnoj i na europskoj razini u tijeku istrage i revizije u pogledu potencijalnih sukoba interesa i korištenja sredstava EU-a; zabrinut je zbog zabrinutosti izražene u izvješću Komisije o vladavini prava za 2020. da se slučajevi korupcije na visokoj razini ne istražuju u dovoljnoj mjeri te zbog utvrđenih praznina u okvirima integriteta primjenjivima na zastupnike u parlamentu;

42. poziva Vijeće i Europsko vijeće da poduzmu sve potrebne i odgovarajuće mjere za sprečavanje sukoba interesa u skladu s člankom 61. stavkom 1. Financijske uredbe; izražava zabrinutost zbog toga što češki premijer nastavlja aktivno sudjelovati u pregovorima o proračunu EU-a i programima EU-a dok je u sukobu interesa; traži od Vijeća i Europskog vijeća da Parlamentu objasne kako planiraju uzeti u obzir i postupiti s obzirom na sudjelovanje premijera Babiša u donošenju odluka u vezi sa ZPP-om i proračunom EU-a nakon zaključka iz izvješća Komisije o reviziji;

([10]) Reporteri bez granica, *Czech Republic,* https://rsf.org/en/czech-republic [pregledano 2.6.2021.].

43. smatra da slučaj sukoba interesa premijera Babiša potvrđuje i hitnu potrebu za uspostavom interoperabilnog sustava digitalnog izvješćivanja i praćenja u pogledu financija EU-a; duboko žali što suzakonodavci nisu postigli zadovoljavajući sporazum o odredbama kojima se uspostavlja interoperabilnost informatičkih sustava, a koje bi omogućile standardizirano i ujednačeno izvješćivanje te potaknule suradnju; poziva sve relevantne aktere da nastoje težiti jednakim učinkovitim rješenjima radi poboljšane odgovornosti;

44. poziva Komisiju da osigura da se odredbe Financijske uredbe o sukobu interesa, uključujući u slučaju sukoba interesa premijera Babiša, u potpunosti primjenjuju u provedbi VFO-a za razdoblje 2021.–2027. i fonda Next Generation EU tako da se ne izvršavaju plaćanja poduzećima u izravnom ili neizravnom vlasništvu premijera Babiša ([11]); poziva na daljnju kontrolu svakog potencijalnog sukoba interesa, kao i drugih elemenata vladavine prava u nacionalnim planovima oporavka;

45. snažno naglašava da zastupnici u Europskom parlamentu moraju biti sposobni obavljati svoj posao bez prijetnji te da su nacionalne vlade odgovorne za osiguravanje njihove zaštite u njihovim matičnim zemljama;

46. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću te vladi i obama domovima parlamenta Češke Republike.

([11]) Popis poduzeća i projekata koje je češka vlada odobrila za financiranje iz Fonda za pravednu tranziciju, koji uključuje više od 6 milijardi CZK za Lovochemie, poduzeće koje je dio grupe Agrofert, a koje je prethodno vodio trenutni češki ministar okoliša Richard Brabec.